

کتابخانه‌های شورای اسلامی ایران

وضعیت شهرهای جهان

(۲۰۱۲-۲۰۱۳)

رفاه شهری

دلف:

برنامه اسکان بشر سازمان ملل متحد

ترجمه:

دکتر براتعلی خاکپور

عضو هیأت علمی دانشگاه فردوسی مشهد

دکتر مسعود داوری نژاد

عضو هیأت علمی دانشگاه بینالود مشهد

نگین شهابی

کارشناس ارشد معماری، مدرس دانشگاه

عنوان و نام پدیدآور	وضعیت شهرهای جهان (۲۰۱۲ - ۲۰۱۳): رفاه شهری / [سازمان ملل متحد]؛ ترجمه براتعلی خاکپور، مسعود داوری‌نژاد، نگین شهابی.
مشخصات نشر	مشهد: شورای اسلامی شهر مشهد، مرکز پژوهشها، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	۲۹۸ ص.: مصور (بخشی رنگی)، جدول (بخشی رنگی)، نمودار (بخشی رنگی).
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۵۹۶۶-۲-۱
وضعیت فهرست نویسی	فیفا
یادداشت	عنوان اصلی: State of the world's cities 2012-2013 : prosperity of cities, 2012.
عنوان دیگر	رژ شهر.
موضوع	شهرسازی.
موضوع	اقتصاد شهری.
شناسه افزوده	خاکپور، باغی، ۱۳۴۶ - مترجم.
شناسه افزوده	داوری‌نژاد، مسعود، ۱۳۵۹ - مترجم.
شناسه افزوده	شهابی، نگین، ۱۳۴۱ - مترجم.
شناسه افزوده	سازمان ملل متحد.
شناسه افزوده	شورای اسلامی شهر مشهد مرکز پژوهشها.
رده بندی کنگره	HT ۱۶۶/۶ ۱۳۹۴
رده بندی دیویی	۳۰۷/۱۲۱۶
شماره کتابشناسی ملی	۴۰۷۲۲۹۶

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

وضعیت شهرهای جهان (۲۰۱۲ - ۲۰۱۳)

رفاه شهری

مؤلف: برنامه اسکان بشر سازمان ملل متحد

ترجمه: دکتر براتعلی خاکپور، دکتر مسعود داوری‌نژاد، نگین شهابی

ناشر: انتشارات مرکز پژوهش‌های شورای اسلامی شهر مشهد

وزیری، ۲۹۸ صفحه، ۵۰۰ نسخه، چاپ اول ۱۳۹۴

چاپ: موسسه چاپ و انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۹۶۶-۲-۱

قیمت: ۱۶۰۰۰۰ ریال

پیش گفتار دبیر کل

دنیای امروز ما غالباً شهری است. شهرها می توانند نیروهای پیشران اولیه برای توسعه و نوآوری باشند. با این حال رفاه تأمین شده به دست شهرها هنوز به تساوی تقسیم نشده است، و بخش بزرگی از جمعیت شهرها به منافع و عوایدی که شهرها حاصل می کنند، دسترسی ندارند.

گزارش وضعیت شهرهای جهان در سال ۲۰۱۲-۲۰۱۳ با زمینه «رفاه شهرها»، مفهومی از رفاه را معرفی می نماید که فراتر از محدوده رشد اقتصادی است؛ رشدی که سال‌های سال بر سیاست‌ها و دستور کار توسعه حاکم بوده است. این گزارش به بررسی این مطلب می پردازد که چگونه شهرها می توانند منافع و فرصت‌های مربوط به رفاه را بافرینند و چگونه آن را به تساوی توزیع نمایند تا بهروزی اقتصادی، انسجام اجتماعی، پایداری محیطی و به طور کلی کیفیت بهتر زندگی از آن حاصل گردد.

به موازات آنکه دنیا با اثرات بحران‌های اقتصادی، زنجیره‌ای از دیگر بحران‌ها را سبب گردیده، دست و پنجه نرم می کند، شاهد تلاش‌های پیگیر و خلاقانه‌ای در سطوح مختلف هستیم؛ تلاش‌هایی به دست نقش آفرینان متفاوت که در جستجوی درمان‌های حلی هستند. به رغم چالش‌هایی که شهرها پیش رو دارند، و در واقع به رغم عملکرد نادرستی که همچنان در بسیاری از زمینه‌های شهری غالب است، شهرها باید نقشی کلیدی در بهسازی و احیای ملی و جهانی ایفا نمایند. و به موازات آنکه جهان رویکردی پایدارتر و مردم مدارتر را برای توسعه جستجو می کند، شهرها می توانند با راه حل‌های محلی برای مشکلات جهانی، پیشقدم شوند.

پیشنهاد می کنم دانشمندان، سیاست‌گزاران، برنامه‌ریزان توسعه و دیگر علاقمندان، از یافته‌های این گزارش به روز و مناسب، برای ترویج و ارتقای شهرک‌ها و شهرهای مرفه بهره گیرند.

بان کی - مون

دبیر کل سازمان ملل

پیش گفتار

اکنون، زمان بحران است. و نیز زمانی برای راه حل‌ها. در واقع جهان در موجی از بحران‌های مالی، اقتصادی، اجتماعی و سیاسی گرفتار شده است. با این همه در ببحوجه این آشفتگی، شاهد تلاش‌های پیگیر و خلافت‌های در عرصه مختلف هستیم؛ تلاش‌هایی به دست نقش آفرینان مختلف که در جستجوی درمان و راه حل هستند.

گزارش وضعیت شهرهای جهان - ۲۰۱۳-۲۰۱۲، با شواهدی قانع کننده، برخی عوامل بنیادین در پشت پرده این بحران‌ها را نمایان می‌سازد که تاثیر بسزایی بر شهرها داشته‌اند. این گزارش نشان می‌دهد که تمرکز ناموزون بر رفاه صرما مادی به افزایش نابرابری میان فقیر و غنی انجامیده، بی‌قوارگی‌ها و کجروی‌های بسیاری را در شکل و عملکرد شهرها سبب گردیده و نیز باعث وارد آمدن آسیب‌های جدی به محیط زیست شده است. لازم به یادآوری نیست که لگام گسیختگی سیستم‌های مالی متزلزل نمی‌توانسته در درازمدت دوام داشته باشد.

این گزارش رویکرد تازه‌ای از رفاه را ارائه می‌دهد؛ رویکردی که جامع و یکپارچه است و وجود آن برای ارتقای بهروزی جمعی و کامیابی همگان ضرورت دارد. این رویکرد تازه نه تنها با فراهم کردن ایمنداشت‌هایی در برابر خطرات جدید، به بحران‌ها واکنش نشان می‌دهد بلکه علاوه بر آن به شهرها کمک می‌کند تا جهان را به سوی آینده شهری مرفه از نظر اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و زیست محیطی رهنمون گردند. این گزارش برای سنجش میزان پیشرفت فعلی و آتی شهرها در مسیر رفاه، ابزار تازه‌ای (شاخص رفاه شهر) را به همراه یک ماتریس مفهومی (چرخ رفاه شهری) معرفی می‌نماید که هر دو برای یاری رساندن به تصمیم‌گیرندگان در طراحی مداخلات سیاسی شفاف در نظر گرفته شده‌اند.

شهرها با شدت درجات متفاوت از بحران‌ها آسیب دیده‌اند. با این وجود این گزارش به ما می‌گوید شهرها می‌توانند درمانی برای بحران‌های منطقه‌ای و جهانی باشند. شهرها وقتی از سوی رده‌های مختلف دولتی حمایت شوند، در جستجو برای ایجاد رفاه جامع می‌توانند به سکوهایی انعطاف‌پذیر و خلاق تبدیل شوند تا این بحران‌ها را به شکلی عملگرایانه و کارآمد بررسی نمایند. از این دیدگاه می‌توان رفاه را همانند زهر-دارویی انگاشت که هم درد را می‌آفریند و هم درمان را. مطابق با این نظریه یونان باستان، اگر این زهر-دارو به درستی به کار گرفته شود می‌تواند سیاست‌گزاران را در هدایت شهرها به سوی توسعه‌ای متوازن و هماهنگ، یاری رساند.

در این گزارش، برنامه اسکان سازمان ملل متحد از گونه جدیدی از شهر - یعنی شهر قرن بیست و یکم - نیبانی می‌کند که شهری «خوب» و مردم‌مدار است، شهری که در فرایند دور ریختن آشکال و تارکدهای ناپایدار شهر قرن پیشین، قادر به یکپارچه نمودن جنبه‌های محسوس و بیشتر نامحسوس رفاه می‌باشد. این ترتیب برنامه اسکان سازمان ملل در تضمین این هدف که برنامه‌ریزی شهری، چارچوب قانونی، نظارتی و نهادی به ابزاری برای رفاه و بهروزی مبدل شوند، نقشی کلیدی ایفا می‌نماید.

اکنون زمان یافتن راه حل برای چالش‌های پرمه‌ان است که شهرهای امروزی با آنها روبرو هستند. اگر وظیفه ما این باشد که دست به اقداماتی بزنیم که در زندگی میلیاردها نفر در شهرهای جهان و نیز نسل‌های آینده، تفاوتی ایجاد کند، نیاز به دانش و اطلاعاتی درست و ژرف داریم. این گزارش برخی از این مواد لازم را فراهم کرده است. من یقین دارم که این گزارش به عنوان ابزاری سودمند در بازتعریف ضروری دستور کار سیاست شهری در سطح محلی و منطقه‌ای عمل خواهد کرد. من بر این باورم که این گزارش در جستجوی رفاه شهری و سیاستی مرتبط به آن در سال‌های پیش رو، بینشی بسیار ارزشمند به دست خواهد داد.

این گزارش، پلی است میان پژوهش و سیاست‌گذاری، با ورودی‌هایی از بیش از ۵۰ کشور، از دانشمندان و نهادها، و به ویژه از اداره کل سیاست‌های منطقه‌ای کمیسیون اروپا و دیگر نهادهای شراکتی در سراسر جهان که در آماده‌سازی این پژوهش، مشارکت فعالانه داشته‌اند. ماایلم از آنها برای مشارکت‌های فراوانشان سپاسگزاری کنم. همچنین ماایلم از دولت نروژ برای حمایت مالی‌ش تشکر کنم.

شراکت‌هایی که در جریان آماده‌سازی این گزارش شکل گرفته‌اند، بخشی بسیار اساسی در خلق اجزای ساختمان رفاهی پایدارتر بوده‌اند، رفاهی که میان همگان تقسیم می‌شود. برنامه اسکان سازمان ملل متحد قصد دارد چنین شراکت‌هایی را پایدار و مستحکم نماید زیرا همه ما طرح آینده‌ای بهتر را در سر می‌پرورانیم.

جوان کلوس

معاون دبیر کل،

مدیر اجرایی برنامه اسکان سازمان ملل متحد

www.ketab.ir

مقدمه

همزمان با ورود جهان به عصر شهری، پویایی و سرزندگی پرشور شهرها بیش از پیش آشکار شده است. آینده تازه‌ای در حال شکل‌گیری است که در آن نواحی شهری سراسر جهان نه تنها شکل غالب سکونت، گاه‌های بشر می‌شوند بلکه علاوه بر آن به موتورخانه‌های توسعه انسانی به صورت یک کل تبدیل می‌گردند.

می‌توان این تکامل پیرسته را هنوز هم هر چند در مقیاس بزرگ، به شکل تأکیدی بر نقش سنتی و دیرپای شهرها به عنوان کانون‌های رفاه قلمداد کرد. در قرن بیست و یکم همانند قرن‌های بسیار پیشتر، مردم در شهرها آمدند تا زندگی می‌آوردند تا آرمان‌ها و رویاهای خود را تحقق بخشند، نیازهایشان را برآورده سازند و اما، این واقعیت تبدیل کنند.

رفاه در این دیدگاه گسترده‌تر و بنیادین موقعیت‌های محدود اقتصادی را پشت سر می‌گذارد تا گونه‌ای از توسعه را که به لحاظ اجتماعی گسترده، متوازن و انعطاف‌پذیر است سبب گردد؛ توسعه‌ای که جنبه‌های محسوس و بیشتر نامحسوس را در هم می‌آمیزد. رفاه شهری از این دیدگاه چندبعدی، پیوند میان افراد و جامعه با محیط هر روزشان، نه خود شهر را محکمر می‌کند. امروزه در میانه چالش‌های فراوانی که شهرها با آن مواجه هستند، تمرکز بر کاهش فقر و واکنش نشان دادن به بحران‌های اقتصادی، رفته رفته به سوی درک گسترده‌تری کلی‌تر از نیاز به مهار پویایی‌ها و بالقوگی‌های انتقالی حرکت می‌کند؛ پویایی‌ها و بالقوگی‌های بی‌پایان با دجانات مختلف، هر شهری را در هر کجای دنیا که باشد توصیف می‌کنند.

اینکه چگونه شتابانگ را دوباره به جنبش درآوریم، بالقوگی‌های باززاینده را بهینه سازیم، موقعیت استراتژیک را در فضای تجاری بین‌المللی ارتقا بخشیم، هم تصویر و هم کشش به آن را بپیراییم - به سخن دیگر اینکه چگونه رفاه را رواج دهیم - نکته اصلی در پشت پرده توسعه شهری است. در این تکاپو لاجرم هر شهری خود را با دوره تاریخی خاص و منحصر به فرد خود باز خواهد یافت. اما باز هم مجموعه مشترکی از شرایط را می‌توان یافت که در تمام شهرها حاکم هستند و بشر را قادر می‌سازند که به شکوفایی برسد و خود را کامیاب و تندرست حس کند.

شرایطی که در آن کسب و کار رونق می‌گیرد، گسترش می‌یابد و ثروت بیشتر می‌آفریند. این شرایط، شهر را همچون جایگاه ممتاز رفاه برجسته می‌سازد؛ جایگاهی که در آن پیشرفت و ترقی به حقیقت می‌پیوندد.

این گزارش بر اندیشه رفاه و تحقق آن در محیط‌های شهری تمرکز دارد. به ویژه این گزارش از دگرگونی توجه و افکار جهانیان به سود اندیشه نیرومند توسعه - که فراتر از دامنه محدود رشد اقتصادی که در دهه‌های گذشته بر دستور کار نامتوازن سیاستی حاکم بوده می‌نگرد - پشتیبانی می‌کند.

اصل سخن این گزارش نیاز به تغییرات تبدیلی به سوی توسعه شهری مردم‌محور و پایدار است و این، چیزی است که اندیشه بازنگری شده رفاه می‌تواند آن را فراهم سازد. به مجرد آنکه پس‌زمینه‌های نهادی و سیاستی سراسر جهان به جریان افتند، تمرکز بر رفاه هم از راه می‌رسد. ممکن است به نظر برسد که رفاه دغدغه نابجایی در میانه بحران‌های گوناگون - مالی، اقتصادی، زیست محیطی، اجتماعی یا سیاسی - باشد که هم‌اکنون دامنگیر جهان شده است. ممکن است کالایی تجملی در مخصصه اقتصادی جاری به نظر برسد. با این وجود آنچه این گزارش با شواهد معجب‌کننده خود نشان می‌دهد این است که باید دیدنک رابج از رفاه و به همراه آن سیاست‌ها و اقدامات چپ‌شده به دست متصدیان امور همگانی بازیابی صورت گیرد. برنامه اسکان سازمان ملل رویکرد تازه‌ای از رفاه را پیشنهاد می‌کند که فراتر از رفاه صرف، گسترده است تا دیگر ابعاد حیاتی همچون کیفیت زندگی، زیرساخت‌ها، برابر و پایداری زیست محیطی را نیز شامل شود. این گزارش ابزار آماری تازه‌ای با عنوان شاخص رفاه شهر را معرفی می‌کند که عوامل دست‌اندر کار رفاه در هر شهر را اندازه‌گیری می‌نماید، و در کنار آن، ماتریس کمی یا چرخ رفاه شهری را معرفی می‌کند که زمینه‌های مداخلات سیاسی را ایجاد می‌نماید.

شهر به عنوان جایگاه ممتاز رفاه، بهترین مکان برای برخورد عملگرایانه با چالش‌های تازه‌ی پس از بحران است. شهر با جلب حمایت کافی از سوی رده‌های بالاتر دولتی، در راستای واکنش‌های محلی به بحران‌های جهانی، همانند سکوی انعطاف‌پذیر، عملیاتی و خلاق برای توسعه دستور کار و راهبردهای مشترک به نظر می‌رسد.

شهرها می‌توانند درمانی برای بحران‌های سراسر جهان باشند - تنها به این شرط که ما آنها را برای واکنش به چالش‌های عصر خود، بهینه‌سازی منابع و مهار بالقوگی‌های آتی، در وضعیت

بهتری قرار دهیم. این همان شهر «خوب» مردم‌محوری است که قادر به یکپارچه ساختن جنبه‌های محسوس و بیشتر نامحسوس رفاه است - تا بتواند اشکال و کارکردهای نابسنده و ناپایدار قرن معاصر یا قرن‌های پیشین را به دور افکند - یعنی همان شهر قرن بیست و یکم.

این گزارش در برهه‌ای گذرا، در دستور کار بین‌المللی رخ می‌نماید: در دنباله همایش «ریو+۲۰» درباره محیط زیست و توسعه، و پیش از سررسید دستور کار تازه و به روز رسانی شده اسکان در سال ۲۰۱۶ (اسکان ۳). این گزارش برنامه اسکان سازمان ملل با چنین پس‌زمینه‌ای، کشورها و شهرها را فرامی‌خواند تا با اندیشه‌ای تازه تر از رفاه، دست به کار دستور کار مربوط به خود شوند. رفاه در آینده‌ای قابل پیش‌بینی، درجه‌ای از اعتماد را حاصل خواهد کرد. همانگونه که جهان از یکی از ناگوارترین بحران‌های اقتصادی خود و مجموعه مخمصه‌های زنجیروارش رهایی می‌یابد، ما نیز باید توانی توازن و ایمنداشت در برابر خطرات آشفته‌گی‌های آتی بیابیم. شهرها با نقش برتر خود در برپا داشتن ان‌بای اقتصادی، سیاسی و زندگی اجتماعی، برای قرار دادن ملت‌های ما در روندی فراگیرتر بهره‌برتر، خلاق‌تر و پایدارتر، اهمیت خود را حفظ می‌کنند.

فهرست مطالب

نگاهی اجمالی و یافته‌های کلیدی.....	۲۱
بخش اول - بازاندیشی در رفاه شهری.....	۴۷
بخش ۱-۱: آفرینش مفهومی برای رفاه شهری.....	۴۹
بخش ۱-۲: گرایش‌های شهری و منطقه‌ای.....	۸۷
دگرگونی شهری در کشورها: توسعه یافته.....	۸۹
دگرگونی شهری در کشورهایی در حال توسعه.....	۹۴
بخش دوم - ابعاد رفاه شهری.....	۱۱۳
بخش ۱-۲: بهره‌وری و رفاه شهرها.....	۱۱۵
بخش ۲-۲: زیرساخت شهری: سنگ بنای رفاه.....	۱۳۷
بخش ۳-۲: کیفیت زندگی و رفاه شهری.....	۱۶۵
بخش ۴-۲: برابری و رفاه شهرها.....	۱۸۵
بخش ۵-۲: پایداری زیست محیطی و رفاه شهرها.....	۲۰۳
بخش سوم - سیاست‌هایی برای شهرهای مرفه.....	۲۲۷
بخش ۱-۳: از مزایای نسبی تا رفاه شهری.....	۲۲۹
عوامل سیاستی نهفته در رفاه شهرها: محرک‌ها و بازدارنده‌ها.....	۲۳۴
بخش ۲-۳: نوآوری برای حمایت از انتقال به شهر قرن بیست و یکم.....	۲۵۶
رفاه شهری از طریق برنامه‌ریزی و طراحی.....	۲۶۷
ضمانت اجرای قوانین و نهادها به سود رفاه شهری.....	۲۸۲

جعبه‌ها

جعبه ۱ ۱ ۲: شهر ارواح، خانه‌های خالی از سکنه: رفاه هرز رفته	۵۳
جعبه ۱ ۱ ۳: وقتی خیابان‌ها به مطالبات قوت می‌بخشند: «بهار عرب»	۵۵
جعبه ۱ ۱ ۴: شهرها و بحران‌های جهانی	۵۹
جعبه ۱ ۱ ۵: برداشته‌ها، اساسات و باورهایی درباره رفاه	۷۱
جعبه ۱ ۱ ۶: شهرها و توسعه انسانی	۷۴
جعبه ۱ ۱ ۷: شهرهای آفریقا - برآتیه	۷۹
جعبه ۱ ۱ ۸: تولید کم، استرس بالا به اقلام همگانی	۸۱
جعبه ۱ ۱ ۹: به تصویر کشیدن ۵ - ۱۰	۸۵
جعبه ۱ ۲ ۱: مشارکت فزاینده شهروان: اروپا در شبکه‌ها	۹۳
جعبه ۱ ۲ ۲: آفریقا، شهری‌سازی و دگرگونی	۹۴
جعبه ۱ ۲ ۳: رفاه و شهری‌سازی: گرایش‌های متضاد در مناطق	۱۰۱
جعبه ۱ ۲ ۴: پیکربندی‌های بزرگ شهری از منطقه‌ای به منطقه دیگر متفاوت‌اند	۱۰۴
جعبه ۱ ۲ ۵: پیکربندی‌های نوین: گونه‌شناسی	۱۰۶
جعبه ۱ ۲ ۱-۲: شنیدن: بهره‌گیری از دستاوردهای رشد شهری	۱۳۳
جعبه ۱ ۲ ۲: رتبه‌بندی زیرساخت‌های شهری	۱۴۲
جعبه ۱ ۲ ۲-۲: وقتی تلفن‌های همراه به قشر کم‌درآمد، خدمات بانکی می‌دهند	۱۵۶
جعبه ۱ ۳ ۲: کیفیت زندگی - «پرمها» و «کانون» چرخ رفاه شهری	۱۷۳
جعبه ۱ ۳-۲: کیفیت زندگی، شهرهای در سطح جهانی و برخورداری اجتماعی	۱۷۸
جعبه ۱ ۳-۲: گیاهان سبز و کیفیت زندگی در شهرهای آسیا	۱۸۲
جعبه ۱ ۳-۲: اینترنت، اطلاعات و کیفیت زندگی	۱۸۳
جعبه ۱ ۴ ۲: نابرابری درآمدی در شهرهای جهان: بازنگری	۱۸۷
جعبه ۱ ۴ ۲: تقسیم‌بندی‌های فضایی، نابرابری را تشدید می‌کند	۱۹۰
جعبه ۱ ۴ ۲: ایجاد پیشرفت در دستورکار برابری	۲۰۱
جعبه ۱ ۴ ۳: تمرکززدایی و رفاه شهرها	۲۴۰
جعبه ۱ ۲ ۳: اندازه‌گیری نوآوری و خلاقیت	۲۵۹
جعبه ۱ ۲ ۳-۲: رفاه خیابانی در برابر رفاه بنزینی	۲۷۳
جعبه ۱ ۲ ۳: منافع شخصی در برابر منافع جمعی	۲۸۶
جعبه ۱ ۲ ۳: قانون، نهادها و سود همگانی	۲۹۶

اشکال

- شکل ۱-۱-۱: چرخ رفاه شهری ۶۵
- شکل ۲-۱-۱: شهرها با عوامل رفاه بسیار استوار ۷۶
- شکل ۳-۱-۱: شهرهایی با عوامل رفاه استوار - دسته اول ۷۷
- شکل ۴-۱-۱: شهرهایی با عوامل رفاه استوار - دسته دوم ۷۹
- شکل ۵-۱-۱: شهرهایی با عوامل رفاه متوسط ۸۰
- شکل ۶-۱-۱: شهرهایی با عوامل رفاه ضعیف ۸۳
- شکل ۷-۱-۱: شهرهایی با عوامل رفاه بسیار ضعیف ۸۴
- شکل ۱-۲-۱: تراکم جمعیت در اروپا، ۲۰۰۱ ۹۲
- شکل ۱-۲-۱: شهری سازی و سرانه GDP در چند کشور - سهم زرت درصدی از سال مینا، ۱۹۶۰-۲۰۱۰ ۱۱۸
- شکل ۲-۱-۲: گرایش های شهری سازی و سرانه GDP ملی در سطوح مختلف درآمدی، ۱۹۶۰-۲۰۱۰ ۱۱۹
- شکل ۳-۱-۲: شهری سازی و سرانه GDP ملی در چند کشور ۱۲۰
- شکل ۴-۱-۲: جمعیت، سرانه GDP و GDP کلی برای چند کلان شهر (۲۰۰۸) ۱۲۴
- شکل ۵-۱-۲: عواملی که از دیدگاه کارشناسان محلی، مانعی بر سر راه بهتری اقتصادی هستند ۱۳۰
- شکل ۶-۱-۲: برداشت های کارشناسان درباره توزیع رفاه اقتصادی ۱۳۴
- شکل ۱-۲-۲: تأمین زیرساخت رابطه نزدیکی با تراز شهری سازی دارد ۱۳۹
- شکل ۲-۲-۲: پوشش زیرساختی در هر منطقه ۱۴۱
- شکل ۳-۲-۲: زیرساخت تلفن در شهرهای منتخب آفریقا ۱۵۵
- شکل ۴-۲-۲: مشارکت زیرساخت در رفاه شهرها ۱۵۹
- شکل ۱-۳-۲: برداشتهایی درباره مهم ترین مشکلات شهرها ۱۶۸
- شکل ۲-۳-۲: برداشت کارشناسان از تعهد شهر خود به ارتقای کیفیت زندگی ۱۷۲
- شکل ۱-۴-۲: رفاه شهری، فقر و نابرابری ۱۸۸
- شکل ۲-۴-۲: عواملی که دامنه برابری شهری بزرگتر را محدود می کنند ۱۹۵
- شکل ۳-۴-۲: قابل توجه ترین سیاست یا اقدام شهر، برابرنگرتر بودن است ۲۰۰

- شکل ۲ ۵ ۱: تأثیر زیست‌محیطی رشد مطابق برداشت کارشناسان محلی - شهرهای آفریقایی..... ۲۰۷
- شکل ۲-۵-۲: تأثیر زیست‌محیطی رشد طبق نظر کارشناسان محلی - شهرهای آسیایی..... ۲۱۰
- شکل ۲ ۵ ۳: تأثیر زیست‌محیطی رشد مطابق با نظر کارشناسان محلی - ایالات عربی..... ۲۱۲
- شکل ۲ ۵ ۳: شهرهایی که ظرفیت‌هایی برای پیاده‌سازی برنامه‌های پایدارسازی زیست‌محیطی دارند، مطابق با برداشت کارشناسان محلی (درصد)..... ۲۲۶
- شکل ۲ ۵ ۴: تأثیر زیست‌محیطی رشد مطابق با دریافت کارشناسان محلی - شهرهای آمریکای لاتین و کارائیب..... ۲۱۴
- شکل ۳-۱-۱: عوارض نهفته در رفاه شهری مطابق با برداشت کارشناسان محلی..... ۲۳۵
- شکل ۳-۱-۲: عوارض رفاه شهرها مطابق برداشت کارشناسان محلی..... ۲۴۸

www.ketab.ir

جداول

جدول ۱-۱-۱: تعریف شهر مرفه	۶۴
جدول ۱-۱-۲: اندازه‌گیری پیشرفت و رفاه	۶۹
جدول ۱-۱-۳: شاخص رفاه شهر برنامه اسکان سازمان ملل متحد	۷۳
جدول ۱-۲-۱: نمازهای عملکرد رفاه در پیکربندی‌های بزرگ شهری در هر منطقه (۲۰۰۸)	۱۱۰
جدول ۱-۲-۲: عوامل خانگی، پیکربندی بهره‌وری شهر	۱۲۳
جدول ۱-۲-۳: عوامل متنوع شهر که بهره‌وری شهر را تعیین می‌کنند	۱۲۵
جدول ۲-۲-۱: کاستی‌های زیرساختی، نظیر کارشناسان محلی در شهرهای نظرسنجی شده (درصد)	۱۴۷
جدول ۲-۲-۲:	۱۴۹
جدول ۲-۲-۳: خطوط ویژه اتوبوس‌ها، دوچرخه‌ها، و عابران پیاده در شهرهای منتخب آمریکای لاتین	۱۵۴
جدول ۲-۵-۱: پایدارسازی زیست‌محیطی: سیستم‌های وجع مطابق برداشت کارشناسان محلی (درصد)	۲۱۸
جدول ۲-۵-۲: محرک‌های پایدارسازی زیست‌محیطی در شهرها، مطابق برداشت کارشناسان محلی (درصد)	۲۲۴
جدول ۲-۳-۱: برنامه‌ریزی و طراحی شهری و رفاه	۲۸۰